

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Teljes bizonytalanság a politikai helyzetben

Elet-halál harc a liberálisok és a nemzeti parasztpárt között — A Magyar Párt még nem döntött. A cionisták és szociáldemokraták Maniut támogatják. — Az antiszemita pártja felbomlott

A politika krízise a mai napon éri el a tetőpontját. Még talán sohasem volt annyira zavaros és bizonytalan a helyzet, mint éppen most, amikor a választás a küszöbön áll, amikor a választási agitáció a vidéken teljes erővel folyik és ennek dacára nagyon sokan még most sem tudják, milyen párt felé orientálódnak. Egészen sajtószerű és karakterisztikus színe van a mostani választási küzdelemnek. Ez a harc nem annyira az elvek, a pártok, a meggyőződések, a társadalmi osztályok és a világnézetek összeütközése, hanem az adott politikai helyzet mérlegelése a kisebbségeknél és a mandátumok többségének elnyerése a két szembenálló román pártnál.

A krízis tetőpontja ma lesz ugyan, azonban a helyzet már is kialakultnak tekinthető. Maniu Gyula, — ugylátszik, —

megszakított minden további tárgyalást

és hogy a fizikai lehetőségét is elzárja annak, hogy a liberálisokkal a közös listát megalakíthassa, Kolozsvárra utazott és napok óta ott tartózkodik.

Érdekes, hogy Maniu ma már válaszolni fog Bratianunak az együttműködésre vonatkozó felhívására, de a nemzeti párt naggyűlése Kolozsváron csak holnap ül össze.

Maniut csak kedden várták Kolozsvárra, tegnap délelőtt azonban egészen váratlanul megjelent Erdély fővárosában a nemzeti-parasztpárt székhelyén. A nemzeti párt ünnepélyes fogadtatásban akarta részesíteni a pártvezért, erre azonban alkalma nem volt, mert Maniu inkognitóban érkezett meg és csak hozzátartozói várták a pályaudvaron.

Maniu tegnap már nyilatkozott is

a nyilvánosság előtt álláspontról. Kijelentette párthíveinek, hogy a liberális párttal való koalíciós megállapodás első percében sem volt szó arról, hogy közös listával menjenek a választási harcba.

A nemzeti parasztpárt külön önálló listával veszi fel a küzdelmet

és bizik abban, hogy teljes győzelmet fog aratni.

Miről tárgyaltak Maniu és Bratianu?

Most derült ki, hogy Maniu és Bratianu között nem is volt szó sem a közös listáról, hanem csak arról, hogy tiszta választás alapján mindkét hatalmas román párt külön igyekezzék magának híveket szerezni és a megbeszélések csakis arra irányultak, hogy

A cionisták Maniut támogatják

Az erdélyi zsidó választási blokk országos tanácsa tegnap délelőtt tíz órakor Kolozsváron rendkívül izgalmas gyűlést tartott, amelyen az erdélyi zsidó nemzeti szövetség számos tagja is részt vett. Ezen a gyűlésen szinte frappáns módon tükröződött vizsgálata a bizonytalanság, amely a kérdéseken ma általában uralkodik. Alig volt két ember egy véleményen a gyűlés vezetői közül. Legnépszerűbb volt az az álláspont, mely a kisebbségi blokkhoz való csatlakozást hangoztatta, de a gyűlés résztvevőinek többsége úgy vélekedtek, hogy a kisebbségi blokk megalakítása még nincs kellően előkészítve.

Az önálló lista kérdése természetesen komolyabb számításba sem jöhetett. A realpolitikát hangoztatták azok, akik a nemzeti párt csatlakozás hívei voltak és hivatkoztak arra, hogy Maniu Gyula a párt vezetőivel ismételt tárgyalásokat folytatott és a legnagyobb készséggel és örömmel fogadta a meggyőzés gondolatát a zsidó választási blokkal.

Ezzel szemben az erdélyi zsidóság egyik vezére, dr. Klein Miksa hangsúlyozta, hogy az Unione Evreilor Romani már a liberálisokkal kötött paktumot és ő, mint ennek a csoportnak a képviselője kénytelen a megállapodás mellett kártartani. Az a véleménye, hogy a nemzeti parasztpárt sem nyújt több garanciát, mint a liberális párt, amely az ország leghatalmasabb erőltetője és amelynek módjában áll, ha akar, segíteni.

Dr. Fischer Tivadar, a nemzeti párt mellett való állásfoglalásért emel szót és figyelmeztette a párt

hosszu időre a két párt között együttműködést teremtsenek.

Ebben a nagy küzdelemben természetesen mindkét párt lázasan keresi a szövetségeket. A liberálisok főképpen a román pártok között, Maniu pedig a kisebbségek és a szocialisták sorában.

Mindkét pártnak sikerült már eddig is bizonyos eredményeket elérni.

Lupu, Argetoianu és Stelian Popescu a liberálisok listáján szerepelnek, a pártok számarányához képest feltűnően sok mandátummal. Cuza pártja kettészakadt és egyelőre nem tud határozni magatartása fölött.

tagjait, hogy az erdélyi románság közvéleménye a nemzeti-parasztpárt mellett nyilvánul meg és az erdélyi zsidóságnak nem szabad felvenni a harcot az erdélyi románokkal szemben. Hasonló véleménye volt a bánáti zsidóság képviselőinek.

A hosszas és kimerítő vita azt eredményezte, hogy

a zsidó választási blokk a nemzeti párt mellett tört lándzsát,

kimondotta, hogy a választási blokk orientálódásának természetes iránya a vele sorközösségben élő kisebbségekkel való meggyezés felé vezetnek ugyan, azonban minthogy a kisebbségi blokk megalakulása még embrionális állapotban van és az önálló zsidó lista nem valósítható meg:

a nemzeti-parasztpárthoz csatlakozik

és felhívást intéz az összes erdélyi zsidókhoz, hogy minden erejével támogassa a nemzeti-parasztpárt listáját.

Ez a határozat azonban a választási blokk bomlására vezetett, mert a határozat meghozatala előtt dr. Klein Miksa az unionisták, a román asszimilánsok nevében bejelentette, hogy híveivel együtt kilép a választási blokkból és szabadkezet tart fenn magának a választási harcban. A választási blokkban tehát csak a cionisták maradtak.

Maniu Gyulával nyomban közölték a zsidó választási blokk határozatát és a pártvezér kijelentette, hogy halás köszönettel fogadja a zsidók támogatását,

A szociáldemokraták is a nemzeti-párttal szavaznak?

Különös, hogy hasonló melegséggel fogadta el a nemzeti parasztpárt a szociáldemokraták csatlakozását is. A szociáldemokratapárt kolozsvári csoportjának vezetősége úgy határozott, hogy fegyverbarátságot köt a nemzeti parasztpárttal a választások tartamára.

A szociáldemokratapárt vezetői állandó érintkezést tartanak tenni a nemzeti parasztpárt vezérével között és az a tervük, hogy amennyiben a demokratikus alapon álló magyar organizáció nem jönne létre, a nemzeti párttal fognak csatlakozni.

Veszélyben a kisebbségi blokk?

Maniuek tehát a magyarságon kívül minden egyes kisebbségi csoport közeledését szívesen fogadják, sőt teljes erejével támogatják is. Sajnos, ez a taktika a kisebbségi blokk megalakulásának újabb nehézségeit jelentí és magában foglalja azt is, hogy

a kisebbségek önálló listájának sikerét veszélyezteti.

Vigasztaló momentum ezzel szemben mégis az, hogy a magyar-német választási blokk megalakulása befejezettnek látszik.

Hans Ottó Roth Bukarestben a sajtó előtt már úgy nyilatkozott, hogy lehetők tartja a blokk megalakulását.

A helyzet még véglegesen nem alakult ki ugyan, azonban a közös választási jelvény bejelentése bizonyítja azt, hogy az együttműködés megteremtésére nézve a két párt minden lehetőséget elkövet.

A svábok is támogatják a kisebbségi blokkot.

Hasonlóképpen nyilatkozott a kartellre vonatkozóan a svábok képviselője, Kreutzer Ferenc dr. is, aki kijelentette, hogy most már akármilyen következzék is be:

sem a magyar, sem a német párt, külön-külön nem vonulhatnak fel a választási harcba.

hanem együttesen fognak eljárni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy más kisebbségi pártokat kizárnának a kartellból.

Mit mondanak a Magyar Pártban?

A Magyar Párt Bukarestben időző főtitkára szintén optimisztikusan nyilatkozik a kisebbségi blokkról:

— Olyan egyezmény létrehozásán fáradozunk, mely lehetővé teszi, hogy a kisebbségek ne lépjenek fel provokálóan egyik román párttal szemben sem. Óriási érdekek forognak kockán, amelyekre minden elhibázott lépés réttentő csapást mérhet. Egyelőre csak egy pozitívum van: a magyar és a német pártok megegyezése. De remélem, hogy a többi kisebbségi pártok is rokonérzettel fogadják a kezdeményező lépést.

A Magyar Párt kolozs megyei tagozata kijelentette, hogy a kisebbségi blokk megalakítását kívánatosnak és szükségesnek tartja.

A temes megyei tagozat Torny Gyula dr. volt szenátor mellett foglalt állást és összeállítottak azoknak a listáját, akiket a központnak jelölés végett beterveztene.

A Magyar Párt vezetésében ebben a pillanatban még nem alakult ki a végleges döntés a párt állásfoglalására nézve. A pártot új taktika elé állította a két nagy román politikai párt egymással való harca és ezért még nem látja eléggé tisztázottnak a helyzetet állásfoglalásra. Bethlen György hétfőn Bukarestből Kolozsvárra érkezett és bemutatta az intézőbizottságnak jóváhagyás végett a szászokkal kötött paktumot a párt vezetésének. Ugyancsak ebből a célból a németek vezére, Hans Otto Roth Nagyszebenbe utazott. Mindkét vezető politikus még a mai nap folyamán visszatért Bukaresztbe, hogy a helyzetről tájékozódjék.

x UJ DIVAT, Praktikus, elegáns, olcsó magyar szövegű divatlap, 100 modell tartalmaz, megjelent, a legújabb szám ára 20 Lej a Hegedűs Hirlapirodában.

Együtt a liberálisokkal?

A Magyar Párt kebelében különben egyelőre nagyon megoszlának a vélemények. Dr. Krenner Miklós a leghatározottabban hangsúlyozza, hogy a Magyar Pártnak a liberálisokkal együtt kell harcolnia, mert csak ez vezethet eredményre. Hasonló véleményen van Bernádi György is, aki élesen állást foglal a liberálisok mellett és kijelentette, hogy amennyiben a párt mást határozna, nem is vesz részt a választási harcban.

Ezzel szemben:

a nemzeti párt mellett is

igen tekintélyes hangok szólnak föl. Sándor József a nemzeti párt-

tal való megegyezés előharcosa hangsúlyozza, hogy az erdélyi érdekek védelmét csak úgy lehet biztosítani, ha a magyar párt a nemzeti pártiakkal együtt vonul föl a választási küzdelemben.

Az önálló kisebbségi lista

szószólója dr. Torny Gyula, akinek szintén tekintélyes számu hívei vannak. Az ő véleménye szerint a német paktum után az önálló lista is biztosítaná a magyarságnak azt a pozíciót, amelyet bármely román párttal való megegyezés árán elérhetne.

A helyzet tehát még nem alakult ki és a legközelebbi napok fogják meghozni a magyar párt végleges döntését, amelyet most már a németekkel való megegyezés is élenként befolyásol.

Goga nem nyilatkozik az ellene emelt vádakról

Az Averescu-párt bomlása Averescu tábornok állítólagos nyilatkozata Gogáról

Bukarestből táviratozzák:

A Lupta hosszú cikket közöl az Averescu-pártban megindult bomlási folyamatról és azt írja, hogy különösen a vidéki szervezetek nagy többsége pártolt el feltűnő hirtelenséggel Averescu pártjától.

A cikk szerint az elégedetlenség a néppárt tagjai részéről különösen Goga volt belügyminiszter személye ellen élesedett ki.

A Lupta közlése szerint még Negulescu, a Kamara Averescu-párti elnöke is úgy nyilatkozott, hogy az averescianusok nagy népszerűtlenségüket Goga utolsó miniszteri ténykedésének köszönhetik.

Egy volt miniszter kérdést intézett Gogához a sajtóban elterjedt hírekkel kapcsolatban, azonban Goga mindössze ennyit mondott:

— Nem vettem el a magam részére egyetlen banit sem. Többet nem kívánok mondani.

Ez a válasz természetesen

sokat nem elégitett ki, sőt állítólag maga Averescu tábornok is azok közé tartozik, akik határozottabban megnyugtatóbb nyilatkozatot vártak a volt belügyminisztertől.

A Lupta szerint Averescu a következő kijelentést tette volna ezzel kapcsolatban:

— Gogát annak idején Bratianu forszírozta nálam, nem én ültettem a belügyminiszteri székbe. Tekintve a multakat és megvizsgálva az eredményeket, most már világosan látom, hogy jobb lett volna az országnak is és pártomnak is, ha nem hagytam volna magam Bratianu úrtól befolyásoltatni.

A FERJ IGAZA

A feleség: Mióta egybekelünk, sohasem voltam egy véleményen az urammal. Nem is tudom, mi volna, ha egyszer egy véleményen lennénk?

A férj: Akkor nekem se volna igazam!

Váradai készülődések

— Saját tudósítónktól —

A liberális párt váradai elnökségétől úgy értesülünk, hogy Mo-soiu Traian volt miniszter, a nyugati vármegyei választásának irányítója, kedden vagy szerdán újból Váradra jön, meghallgatja a vidéki szervezetek jelentéseit és azután fog dönteni

a jelöltek listája tekintetében.

A bihari liberálisok egészen biztosra veszik, hogy nem jön létre a megegyezés Bratianu és Maniu között és így önálló listával fognak résztvenni a választásokon s így az összes személyi aspirációk kielégítést fognak nyerni.

Vajda lesz a nemzeti párt váradai listavezetője.

Abban az esetben, ha a nemzeti parasztpárt az önálló lista és a harc mellett dönt, a biharmegyei lista vezetője Vajda-Voevod Sándor, volt miniszterelnök lesz. Kivüle még legfeljebb két országos-névi politikus fog a biharmegyei listán szerepelni, a többi jelöltségeket a párt váradai és megyei tagjainak tartják fenn.

Féláron lehet a fürdőbe utazni

A nagyváradai állomásfőnökség hivatalosan közli, hogy a fürdőbe való utazásokról szóló utazási kedvezményt a Félix- és Püspök-fürdői utazásra is kiterjesztették.

Ennélfogva a mai naptól kezdve azzal a jeggyel, amelyet az utas a Püspök- vagy Félix-fürdőbe vált, minden ráfizetés nélkül vissza is lehet jönni, ha az utas a jegyet a fürdőigazgatóságoknál szabályszerűen lebélyegezteti.

HIVATALBAN

*

Egy öregasszony jelent meg a városházán, kezében azokkal a kék, fehér ívekkel, melyeket ki kell tölteni. A hivatalnok meggyarazza neki:

— Először a nevéét írja oda.

— Az én nevemet, egészen?

— Igen, a vezeték és keresztnévét.

— A leánykori keresztnévemet?

— A férje vezetéknevét. Férjnél volt?

— Nem.

— Hát akkor a leánykori vezetéknevét.

— Azzaz özvegy vagyok.

— Akkor a férjének a nevéét, aki elhunyt.

— Nem hunyt el az, kérem, hanem meghalt.

— Az teljesen mindegy. Írja oda a volt férje vezetéknevét.

— A keresztnévét is?

— Jaj, a férje vezetéknevét s a maga keresztnévét.

— Ne tessék haragudni. De hogy irjam oda?

— Ugy, ahogy a házassági íveltükön van.

— Csakhogy mi nem keltünk egybe törvényesen. Mindig mondtam szegénynek...

— Miért nem említette azt előbb? Szóval írja oda a leánykori vezetéknevét.

— És a keresztnévemet is.

— Igenis. Érti már?

— Érttem. De nem tudok írni.

Mozgőszínházi mősorok:

Heyman-szinkör

Ma, holnap, holnapután
5, 7 és 9 órákor

Lakásnélküli úr

és

Békeffy-kabaré

Olcsó helyárak!
Új mősor!

Jön! Jön!

Ember a tűzben

Olga Tschechowa, Jacob Tiedtke

Apollo és Atlantic mozgó

Ma, kedden először

Váljunk el

A legkitünőbb bohózat
7 felvonásban

A főszerepekben:

Adolph Menjon
Betty Bonson
Florence Vidor

Megelőzőleg egy kitünő
burleszk megy

Dorian filmszínház

Ma 6 és 9 órákor

A páncélszoba

Hatalmas kalanddráma
8 felvonásban

A főszerepekben:

Stuart Webbs

DORIAN FILM!

Jön

Jön

Mandrin

Az anyahelyettes rózsafája vagy egy füstbement párti története a bíróság előtt

— Saját tudósítónktól —

Az Estilap utolsó oldalán múlt ősszel szerény apróhirdetés jelent meg:

Fiatal, nemesszívű anyahelyettes keresek azonbanra jó feltételekkel. Cim a kiadóban.

A cím csakugyan ott volt a kiadóban és egy csinos, szőke, kisse molett, fiatal és nemesszívű hölgy még aznap délután jelentkezett egy olasz bírópalotában a hirdetés feladójánál. Becsengetett a másodemeleti lakásba s egy kedves, szűszögő kövér ur maga nyitotta ki az előszoba fehérfüggönyös aiját.

— Pardon — mondta a látogató — az apróhirdetésre nézve..

— Igen, igen — szolt hevesen a szimpatikus férfiú és kicsattanó arcán égő rózsák gyultak — parancsoljon beljebb sétálni... méltóztasson...

A nőcske méltóztatott és egy csinos börbutoros garzonszobában találta magát. Széles rezágy, még szélesebb diván, sok színes párna, vázákban virág. Nehány rossz reprodukció a falon, néhány rossz könyv egy szekrényen, de önagsága a berendezésből nyilván a képeket és könyveket méltatta legkevesebb figyelemre. Vendéglátója udvarias intésére leült és kinyitotta a retiküljét. Aztán becsukta és megint kinyitotta:

— Nagyon örülnék, ha az állást elnyerhetném, — mondta szerényen — mert erre igazán hivatottnak érzem magam. Nem is képzelek jobb anyahelyestest magamnál. Ő — és most zsebkendőjét a szemére szoritotta — hiszen és is anya voltam és mondhatom... de nem akarom dicsérni magam.

— Ó kedves, csak tessék — ragyogott boldogan a nehézsúlyú ember — mért ne? Egy ilyen bájos szőke madárka hehe...

A szőke madárka elpirult:

— És kérem szépen kinek a számára volna szükséges az anyahelyettes?

A férfi felugrott. Tokája élesen rezgett ahogy széttárta karjait:

Női tavaszi kabátok

1200 leitől

Női pongyolák és ruhák

195 leitől

nagy választékban a legszebb kivitelben

Weber Model-áruház

Vlahuța (Szt. János)-utca 6. sz.

Kedvező heti vagy havi fizetési feltételek mellett legolcsóbban és a legjobban vásárolhat vásznakat, zeffi-eket, pouplinokat, férfi és női szöveteket és mindenféle textil-cikkeket

Rottenberg Márton

2984

cégnél

Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 15. sz.

Levelezőlap meghívásra ügynökeim azonnal meglátogatják teljes mintakollekcióval.

— Mi az, hogy kinek? Micsoda kinek? Nekem van szükségem, nekem, nekem...

— De kérem...

— Mit kérem? Nézzen rám és szánjon. Árva vagyok, negyvenkét éves és árva, nincs senkim, egy szerető anyai szív... Te édes, te angyal, téged vártalak..

Picsipacsi a nemesszívű fiatal anyahelyettes meghatottan is-

merete fel a kedélyes árva gyermek mellett hivatását. És meg kell hagyni, gondját is viselte a kilencvenhárom kilogramm súlyúknak s apró figyelmességekkel magához bilincselte az áldott embert. A kis garzon lakás csupa virág volt és eleven virág, sőt a kismama megvallotta egy boldog órán, hogy a vőlegényét áldozta fel:

— Annyi baj legyen — mondta az édes kövér pofa — szívesebben leszel te az én feleségem... Azaz mondta-e vagy sem, annak most már a pörben kellene kiderülnie, a pörben, amit az anyahelyettes Sch. Etel indított a barátja M. Lajos ellen. Indította pedig kettőszázezer lei kártérítés követelésével.

— Engem félrevezetett — mondja a kereset — amikor anya-

helyettesként veti a házába, holott a feladatom egészen más körre szoritkozott. De vállaltam s elhalmoztam mindennel, névnapjára tél idején élő rózsafával lep-tem meg s elvárhattam, hogy többszöri ígérete szerint nőül vegyen tudva, hogy miatta egy jó partim összedőlt... Ehelyett ki-elégítés nélkül tuladott rajtam szívtelenül...

Az ügyvédek egyezkedni próbáltak. Nem megy. A férfi csupán az anyahelyettesnek járó két heti felmondást hajlandó fizetni.

— Ismerjen meg önagsága — mondta az árva fiú az ügyvédnek — lássa, hogy urral van dolga, a rózsafáért külön ötszáz leit adok na!

Még ebben a hónapban lesz az érdekességeket ígéro tárgyalás.

Husz éves adómentességet kapnak az új házak

A lakásépítések előmozdításáról szóló törvény, amely most jelent meg a hivatalos lapban, igen fontos rendelkezéseket, sőt bizonyos tekintetben újításokat is tartalmaz.

Az új törvény nincs egészen összhangban az egyenesadó törvény idevonatkozó szakaszaival, amiért a pénzügyminisztérium részletes utasítást adott ki a törvény helyes alkalmazására. Illetékes helyen erről a kérdéssel a következőkben tájékoztattak bennünket:

— A lakásépítések előmozdításáról szóló törvény 10 évre telje-

sen mentesíti úgy a házadó, mint az összjövedelmi adó alól úgy az új törvény alapján épült ingatlanokat, mint az 1921. július 23. óta a régi 1921. évi hasonló törvény alapján épült ingatlanokat, engedélyezve egyúttal mindezekre nézve további 5 évre 75 százalékos és újabb öt évre 50 százalékos kedvezményt, illetve adószállítást. Ezek szerint az volna hihető, hogy minden 1921. július 23. óta épült ház fogja élvezni a fentebbiek szerinti 20 évi teljes, illetve részleges kedvezményt. De a fentebb említett miniszteri utasítás világosan megmondja: hogy azokra az 1921. óta épült házakra nézve, melyek az 1921. évi épít-

kezési törvényben megszabott engedélyek (brevetek) alapján az egyenesadótörvény idevonatkozó rendelkezései értelmében idáig csak 5, vagy 10 évi mentességet élveztek.

ez a mentességi határidő a fentebbiek szerint 20 évig kiterjeszthető

abban az esetben, ha a háztulajdonos fel tudja mutatni a munkaügyi minisztérium hivatalos bizonyítványát, melyből kitünik, hogy az illetőnek joga van erre a kedvezményre és ezt a bizonyítványt az építési engedéllyel együtt egy kérvény kapcsán beletjeszti az ingatlanra nézve illetékes adóhivatalhoz.

— Vagyis másszóval minden háztulajdonos, aki 1921. július 23. óta épített házat és erre vonatkozólag a pénzügyi hatóságoktól a munkaügyi minisztérium engedélye alapján az egyenesadó törvényben meghatározott 5 vagy 10 évi mentességet nyert, a fentebbiek szerint kérheti ezen mentességi határidőnek a kiterjesztését 20 évre.

— Hasonlóképpen kell eljárni mindazoknak, akik 1927. május 3. után, az új törvény alapján építettek házat.

A GYAVA

Az igazi asszonyi megjegyzésnek jellemző példája a következő:

Van Noviszadon egy vitéz repülőtiszt, aki nem egy bravuros repüléssel tett már tanúságot hősiességéről. A kiváló repülő meg-házasításán egy egész kis női klikk buzgólkodik s különösen az előkelő társaság egyik közszereplőjében álló női tagja ambiciójánál erősen — egy nagyon bájos jelöltje is van e célra — hogy a vakmerő aviatikus fejét a házasság jármába tudja hajlítani. Legutóbb is meginterpellálta:

— Nos, kapitány ur, még mindig nem szánta rá magát a házasságra?

— Ó — mosolygott a kapitány — az a tervem, hogy előbb még én is megpróbálkozom az Ocean átrepülésével.

A szépasszony megvetően bigy-gyesztette le ajkát:

— Maga gyával

Dolci pápai nuncius, miniszterek és más előkelőségek a gör. kath. püspökség jubileumán

Holnap ünnepli meg fényes külsőségek között fennállásának százötvenéves évfordulóját a nagyváradi görög katolikus püspökség. A nagyszabású ünnepségre már minden előkészület megtörtént és a püspöki palotában illő pompával várják ez alkalommal ideérkező előkelő egyházi, világi és magasrangú katonai előkelőségeket.

A Váradra jövő egyházi méltóságok részére a püspöki palota emeleti szárnyán rezerváltak külön lakosztályokat.

Itt fog lakni két napig

Angelo Maria Dulci, bukaresti pápai nuncius,

aki a titkára kíséretében holnap délelőtt auton érkezik Arad felől, hogy az ünnepség fényét megjelenésével is emelje.

A nunciust az aradi-uti vám-nál Dr Radu Jakob nagyprépost, továbbá a katonai és polgári hatóságok fejei fogadják.

Ugyancsak szerdán a délutáni expressz vonattal érkeznek

Lapedatu és Dan Sevér miniszterek,

továbbá

Pop Danila tábornok hadtestparancsnok.

Az érkezők között lesznek Hosszu Gyula szamosújvári és Niculescu Sándor lugosi püspökök. Bejelentették a jubiláris ünnepségen való részvételüket G. Robu jassi-i és Pacha Agoston Omesvári katolikus püspök is, valamint Victor Romnicau, a bukaresti legőzbb semmitőszék elnöke, továbbá Bian Joan, a Román Tudományos Akadémia tagja, valamint Bogdan Duica a kolozsvári Tudományegyetem rektora. A román író és művészvilágot

Joan Agarbiceanu, az erdélyi román újságírók elnöke fogja képviselni.

A nagyváradi katonai és polgári hatóságok képviselőin kívül a római katolikus egyházmegye részéről Mayer Antal apostoli kormányzó, Karácsonyi János püspök és Molnár Kálmán kanonok vesznek részt a két napra tervbevetett ünnepségeken, amelyet holnap délután 6 órakor a Katolikus Körben Dolci nuncius fog megnyitni, akinek tiszteletére a görög katolikus egyházmegye hívei szerdán este fátylós föl-vonulást is rendeznek.

Ükapám, az első repülő

Száztíz évvel ezelőtt Dégen Jakab bécsi órásmester egy repülőgépet konstruált s ezzel repült. Első kísérlete nem sikerült. Lezuhant mintegy öt méter magasságból két-három szárnycsapkodás után, mint egy ledőlt madár. De másodszor már sikerrel startolt Dégen Jakab, aki emberföltötti megfeszített erővel nagyobb távolság átrepülése után földet ért. Körülbelül olyan világszenzáció volt ez a repülés akkor, mint most a Lindbergé. Én láttam Dégen Jakab gépének a rajzát, az eredeti terveket, amelyek fönnmaradtak a bécsi órás egyéb értékes relikviáival együtt a nagyanyám birtokában. Dégen Jakab ükapám volt nekem. Legalább olyan büszke vagyok rá, amilyen büszke lehet majd száz év múlva Bleriotnak az ükunokája. Mélyen meghajlok Lindberg és Chamberlin késői utóda előtt, akinek a büszkeségével anyagilag nem versenyezhetem. Dégen Jakab ma aktuálisabb előttem bárkinél. Hosszu fejezetet kapott a repülés történetében. Az aviatika fejlődésében nem kis szerep jutott a számára, mégis a Révay Lexikonban hiába keresi az ember, a nevét nem találja. Engem vigasztal az a tudat, hogy a Révay Lexikon modern művészeti irányelvek alapján készült és leegyszerűsítése a meglehetősen hiányos Pallas Lexikonnak.

Dégen Jakab már száz évvel ezelőtt magassági kormányról tudott gondoskodni úgynevezett Sárkány repülőgépén. Sajnos, oldal kormányt nem szerelt fel az óriási madárra. Valószínűleg nem is akart ő kísérletei alkalmával jobbra vagy balra irányt változtatni, mert könnyen a Dunába repülhetett volna telhetetlenségében. Gépe hasonlított egy Pterodaktilyushoz. Közepén egy Pterodactyl álló alak számára, két oldalán pedig válmagasságnyira hatalmas denevér-szárnyak terpeszkedtek. Ezekkel csapkodta a levegőt, mintegy suhogó szárnyú ősszállat két kiálló rud segítségével az ükapám. A két láb a magassági kormányok pedálján biciklizett.

Dégen Jakab egyszer tréfásan megjegyezte, hogy gályaraboknak való foglalkozás a repülés, annyira farsztó. Persze nem álmodott még arról, hogy valaha óriási erejű motorokra felszerelt propellerrel fogják pótolni az emberi mozdulatokat. Bár gazdag ember volt, arra sem számított, hogy föl fogadjon valami markos legényt pilótának. A tervezőt nem tudta elválasztani az építőtől és aki a találmányt kipróbálja.

Ükanyám rémesen kétségbeesett, amikor problémájától kissé kótyagos férje elébe állt, hogy holnap repülni fog. Önző kicsinyes asszony volt. Ahelyett, hogy boldogan az emberiségnek hozott áldozatra gondolt volna ha férje elpusztul, elkezdte tördelni a kezeit és elkezdett jajgatni, mert attól félt, hogy baj éri ükapámát. Ezt sohasem bocsájtom meg neki. Ükapám nem akart az aszszonnyal veszekedni, várt vagy két hétig, aztán elküldte ükanyámát a rokonaihoz Tirolba. Ezt az alkalmat használta fel gépének a kipróbálására.

Emma nevű dédnagyném, egy rendkívül idős, nagyon művelt finnyás kisasszony mesélte el az ükapám repülésének a történetét.

Nem nekem beszélt, hanem a nagyapáméknál az ő kedvéért összeverődött társaságoknak. Emma néném utálta a gyereket, az asztalnál sem tűrt bennünket s amikor külön utazásairól, vagy Dégen Jakabról beszélgetett, a szoba valamelyik sarkába elhúzódva hallgathattam.

A Dunaparton óriási vihógó tömeg jelenlétében egy alacsonyabb emeletes ház erkélyén egyszerűen megjelent az óriási madár, a melynek a közepén ott állott ükapám uszónadrágban. Az erkély korlátját már előzőleg leszerelték s így nem volt akadálya annak, hogy Dégen Jakab, akit hátulról erőteljesen megbillentettek, néhány sietve megtett szánalomra méltó szárnycsapás után a mélységbe potyogjon. Szerencsére nem történt semmi baja, csupán a fuvás és a két szárny törött össze. A tömeg ajkán meglágyott a gunyos nevetés. Óriási részvételt voltak ükapám iránt a bécsiek. A nagyanyám birtokában több kondoleáló levelet láttam abból az időszakból. Az egyik levelet Beethoven írta az ükapámnak. Beethoven Dégen házának többször volt vendége. A zongora, melyen ő is és Schubert is játszottak a bécsi órás estélyein, még meg van. Két évvel ezelőtt hallot-

am rajta játszani a nagyanyámat. Azt hittem, valami jazz-bandet játszik a nagyanyám. Ugy csörögött-zörgött szegény zongora. Pedig Chopinnel és Beethowennel akart kedveskedni nekem a drága öregasszony.

Egy másik levelet valami — ha jól emlékszem — Schulane nevű miniszter küldött, aki arról is megemlékezik a levélben, hogy az udvarnál mély sajnálkozással fogadták a lezuhanás hírért. A többi levél írói elmosódtak az emlékezetemben.

Ükapám kemény fejű ember lehetett, mert a balsiker nem vette el a kedvét a további vállalkozástól. Nemsokára felépítette a törött aeroplánt és új határnapot tűzött ki, bizonyára mélységesen okulva a tapasztalatain. Ami abból is látszik, hogy a második kísérlete már sikerült. De erről többet, mint az a negyven méter, amelyet felelő irányuló légi ut után az ükapám megtett, nem tudok mondani. Emma néném sem beszélt erről a második repülésről többet, csak annyit, hogy sikerült. Pedig szívszorongva vártam, hogy egyszer elmondja, hogy az ükapám egy derűs napon átrepülte a Dunát is. Emma néném sohasem beszéltem négy szemközt. A furcsa öreg hölgy meghalt, nem bírtam kivárni, amíg fölővök, hogy szóbaállhasson velem.

MARTON ISTVAN.

A Nagyváradi Estilap 10.000 leies rejtvénypályázata

Ismét kérünk kell a közönséget, szíveskedjék a feltételekhez ragaszkodni.

Napról-napra küldenek be megfejtési szelvényeket s már több címre kénytelen volt a kiadóhivatal postán visszaküldeni, ami azonban semmiképpen se kívánható.

Kérjük, szíveskedjenek a feltételeknek megfelelően a szelvényeket összegyűjtve, annak idején zárt borítékban az Estilap kiadóhivatalában átadni. A borítékra tessék rájegyezni: Rejtvénypályázat.

Itt mondunk hálás köszönetet azoknak is, akik a közönségnek minden rétegéből szí-

veskedtek bennünket kérdésekkel is felkeresni.

Amint látják, a jobbak közül válogattunk és néhányat szívesen felhasználunk, bonyolult és nehezen átlátható kérdésekre azonban nem reilektálhatunk.

Célunk, hogy mindenkit ott lássunk a pályázók táborában, mely csakugyan napról-napra hatalmasabban gyarapodik.

Mai kérdéseink:

1. Mi a zöldszemű szörnyeteg?
2. Miben van ez: Kihörpintik boraikat s hazamennek a legények?
3. Ki festette Moma Lizát?

Csütörtökön tárgyalják a vaskói postalopás bűnügyét Monstrepör a törvényszéken

Csütörtökön kezdődik a nagyváradi törvényszék Manea-Balogh tanácsa előtt a híres vaskói postalopás monstre tárgyalása.

Az ügy annakidején óriási szenzációt keltett: Vancu Joan vaskói postamester hosszú időn keresztül összejátszva a nagyváradi postaigazgatóság tisztviselőjével, Lehoczky Rudolfal, többszáz ezer

lej kárt okozott a postának.

A csütörtöki főtárgyaláson a vádlottakat dr. Bledea László, Castano ezredes, dr. Delean Károly és Roman Tacian ügyvédek védik, a vádat Petruc királyi ügyész, a postavezérigazgatóság, dr. Borsody János fogják képviselni. A főtárgyalás előreláthatólag több napot vesz igénybe, mert számos tanút idéztek be.

Butorok

Hálók, ebédők, különféle butorok, hencserok, matracok minden eladható árban eladó

Hajlított székek gyári árban

— Eladás nagyban és kicsinyben —

Aleea Romei (Deák F.)-utca 2 Lloyd-kávéházzal szemben.

A nőegylet közgyűlése

Szépen látogatott közgyűlést tartott tegnap délután a Zsidó Nőegylet a Lyceum dísztermében. A közgyűlésen özv. Schütz Albertné elnökölt, akinek megnyitása után Sebestyén Dezső, a Nőegylet agilis főtitkára terjesztette elő részletes jelentését, amelynek számadatai igazolják az egylet áldásos működését. A Nőegylet bevétel adományokból 23440 lei, esküvői gyűjtésekből 5449 lei volt, ezzel szemben tisztán 85276 lei pénzbeli segélyt osztott ki, tüzfára bevett 78000 leit, ugyanakkor e célra 89000 leit fizetett ki. Az — árvaház 460000 lei, az agnók otthona 190.000 lei büdssével dolgozott.

Özv. Sonnenfeld Adolfiné, az árvaház elnöknője, aki valóságos anyja az árváknak, megkapó szavakban ecsetelte az árvák életét és neveltetését. Érdeklődésre hívta fel a megjelenteket.

Radó Samuné, az agnók otthonának szükségességére hívta fel a figyelmet.

Salamon Ernőné az elnökség működését méltatta, majd a közönség figyelmét felhívta arra, hogy látogassák a jótékony intézményeket, hogy közvetlenebbül ismerhessék meg azok működését.

Ma, holnap, holnapután
5, 7 és 9 órákor

Lakásnélküli úr
és
Békffy-kabaré

Az orthodox zsidó hitközség

vasárnap délután közgyűlést tartott, amelyen az 1926. évi számadást terjesztették elő, egyben a legutóbbi három év működésének zárómérlegét is benyújtották. A közgyűlésen Reich József elnökölt, a jelentéseket Kirsch Henrik titkár terjesztette elő. A jelentés örömmel állapítja meg, hogy a lefolyt három év alatt a hitközség a rendes kiadások fedezésén kívül másfélmillióért megvásárolta a fiúarvaház épületét, azonkívül a Str. Alexandri, Teleky-utcai templom külső munkálatait befejezte és a fennmaradó egymillió lej teherre fedezetül szolgál a hátralevő egyházi adó. A templom berendezési munkálataira másfélmillió lejt van szükség, azonkívül a hatóság által követelt új baromfi-vigágház építésére újabb másfélmillió lej szükséges. A közgyűlés elfogadta a jelentést, majd köszönetet szavazott Nussbaum Sámueinek, a hitközség lemondott elnökének, valamint a jelenlegi vezetőségnek. A közgyűlés a rabbinövédek előkészítő intézetének szubvencióját fel-emelte tízezer lejt. A közgyűlésen bejelentették, hogy Meissner Márkus hitközségi tag 120 dolláros alapítványt létesített, azonkívül egy thórát adományozott. Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után a közgyűlés végetért.

Váljunk el

és külön-külön
menjünk el
az Atlantic
nyári mozgóba

Elfogták a váradai apácák „remes” befőiőjét

A kolozsvári rendőrség közreműködésével egy már hónapok óta szökésben levő veszedelmes betörőt sikerült ártalmatlanná tenni. Ez év elején történt, hogy a Nogál-utcai kedves nővérek zárójában nagybbszabásu betörésnek jöttek a nyomára. A tettest sietős munkájában úgy látszik valaki megzavarhatta, mert menekülés közben sportsapkáját elvesztette.

Az áruló bűnjel ott volt a dektívke kezében és nem nehéz volt megállapítani, hogy annak Tóth Kálmán a gazdája. De Tóth Kálmán, — aki sejtette, hogy a corpus delicti mit jelent — hiába keresték-kutatták: eltűnt a nyomozó hatóságok szemel elől.

Tegnap reggel aztán távirati értesítés érkezett a kolozsvári rendőrségtől, amelyben egy Arnódfalvi Ágoston Imre nevű fiatalemberről kérnek közelebbi felvilágosítást, akit egyik zugszállóból állítottak elő az ottani rendőrségre. Természetesen rögtön a bűnügyi nyilván tartásban kezdtek kutatni a jólcsengő nevű fiatalember múltja után és akkor derült ki, hogy Arnódfalvi Ágoston nem más, mint Tóth Kálmán, a váradai rendőrség régóta hiába várt ismerőse.

Ma azután kellő kísérettel meg is érkezett Kolozsvárról Arnódfalvi Ágoston Imre alias Tóth Kálmán László, aki, midőn Boródi komiszárust megpillantotta, hogy-hogynem, meiten elfelejtette az előkelő nevet és rögtön a régi kedves Tóth Kálmán lett, aki félórán belül mindent beismert.

Miután a bűnügyi nyilván tartást az új adatokkal kiegészítették, Tóth Kálmánt több hónapi üdülésre beutalták a királyi ügyészség fogházába.

Motorkerékpárosok szakkönyve

megérkezett. Ára: 145.— Lei.

Sofföröknek:

Az automobil

(Mihály Dénes) Ára: 275.— Lei

Kapható Hegedüs Hirlapirodában

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 307.—

Zürichi nyitás Váradai árfolyamok
1927. június 10.

BUKAREST 308.—

	Pérez	Áru
BERLIN — — — — —	12320.—	Pengő — — — — — 29'70 29'80
NEW-YORK — — — — —	520.—	Dollár — — — — — 170'50 171.—
LONDON — — — — —	2525'50	Cseh korona — — — — — 5'04 5'06
PARIS — — — — —	2036 25	Svájci frank — — — — — 33'75 33'85
MILANO — — — — —	2865.—	Osztrák shilling — — — — — 23'90 24.—
BUDAPEST — — — — —	9065.—	Francia frank — — — — — 6'70 6'80
PRAGA — — — — —	1540.—	Angol font — — — — — 827.— 829.—
BECS — — — — —	7316.—	Olasz lira — — — — — 9'40 9'50

MANDRIN

a filmcsoda

* Városi közgyűlés. A városi nagytanács ma délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozatát már néhány nap előtt ismertettük.

Váljunk el

* Új orvos. Handel Elemezt, Handel Mórnak, a Városi Vasut r.-t. régi, közbecsülésben álló tisztviselőjének fiát a párisi orvosi egyetemen fő hó 11-én az összes orvosi tudományok doktorává avatták.

Strand előtt, vagy strand után nézze meg a Békelyi-kabarét

* Elmaradt a velencei közbirtokosság közgyűlése. Vasárnapra volt összehívva a velencei közbirtokosság közgyűlése, amelyet azonban Danese János elnök betegsége miatt bizonytalan időre elhalasztottak.

Váljunk el

* Halálozás. Steinhardt Rózsika 13 éves korában elhunyt. Temetése 15-én, szerdán reggel 8 órakor lesz a járványkórházból.

Békelyi-kabaré és Lakásnélküli úr együtt 2 órai vidámság

* Tegnap kezdődtek a vizsgák a zsidó liceumban. A zsidó liceumban, amely a közelmúlt napokban kapta vissza nyilvánossági jogát, tegnap délután kezdődtek meg a vizsgálatok. Az alsó-osztályok növendékeinek nem kell vizsgálniuk, a 8-ik osztály növendékei viszont már levizsgáltak. Miután az intézet nyilvánossági jogát visszanyerte, az 5, 6 és 7-ik osztály növendékei tegnap óta már saját tanáraik előtt vizsgáznak. A vizsgákon a Goidu liceum egy-egy tanárja elnököl.

x Schwimmer-kert a Klubusitzky-palotában, kellemes levegő, kitünő fagyalt, elsőrendű sütemény, olcsó árak, pontos kiszolgálás.

* Kovács Dezső a bécsi Népepera tagja. Budapesti és bécsi lapok jelentik, hogy a bécsi Népepera egy kiváló új énekest fedezett fel és szerződte-tett tagjai közé. Az új énekes Kovács Dezső, aki Parlagi Lajos igazgatása alatt a váradai színház tagja volt.

x Megnyit a Klubusitzky-palotában a Schwimmer cukrászda kerthelyisége.

Váljunk el

* Marconi második házassága. Rómából táviratozzák: A Capitoliumon tegnap rendkívül érdekes esküvő folyt le. Spada Potenziari, Róma kormányzója, mint anyakönyvvezető összeadta Marconit, a világhírű feltalálót, aki most szenátor is, Bezzi Scali grófnővel. A zseniális feltaláló nemrégiben vált el első feleségétől és pedig ami a legnagyobb ritkaság, külön pápai engedéllyel. Az esküvői szertartás nagy ünnepekkel megtellett folyt le.

x Láttá-e már a Schwimmer-kertet éljel? Ha nem látta, menjen s nézzen széjjel!

* A Biharmegyei és Nagyvárad Orvos-, Gyógyszerész- és Természettudományos Egyesület f. hó 15-én, szerdán d. u. 6 órakor a Zsidó Liceum disztermében szakülést tart. Tárgy: dr. Gara Ödön előadása a vesepathológia néhány fontosabb problémájáról.

x Magyar vízum 580 Lei, 24 óra alatt kész. Telefon: 458. Hegedüs Hirlapirodában.

* Kiss István tanfelügyelő halála. Egerből jelentik, hogy Kiss István nyug. tanfelügyelő 67 éves korában elhunyt. Az elhunyt hosszabb ideig volt Nagyváradon is tanfelügyelő.

Vásznakat, chiffonokat, schrolldamastot eredeti gyári árakon Leitner Márton r-t-nél szerezhet be.

Tusnádfürdő

(Vasuti állomás, posta és távirto)

„Erdély gyöngye” Csikmegye déli részén, az Olt folyó gyönyörű völgyében, 656 méter magasságban a tenger színe felett fekszik. Légtökre enyhe hegyvidéki, egyenletes, mérsékelt meleg. — A levegő tiszta, pormentes, a fürdőtelepet a mérföldekre terjedő őstenyvesek balszamos illata járja át. Légtökre sajátos gainál és fekvése magasságánál fogva Tusnádfürdő kellemes alhavas éghajlatu, elsőrendű klimatikus gyógyhely.

E fürdő legszebb helyén teljesen ujonnan, a legmagasabb igényeknek megfelelően berendezett villában folyó évi június hó 1-én nyitott meg a **Sebő-penzió**

Elsőrendű magyar és francia konyháról, valamint figyelmes kiszolgálásról gondoskodva van.

Kívánatra bővebb levélbéli felvilágosítással szolgál

Sebő Imre penziótulajdonos Tusnádfürdőn.

ÉRDEKES FOOTBALL-SZOKÁSOK AZ Ó-KIRALYSÁGBAN

Éliás Ernő, az Egyetértés kiváló játékosa, Jasiból, hol katonai szolgálatot teljesít, hazaérkezett két heti szabadságra. Éliás nagyon érdekes dolgokat mesél az ottani bírók felfogásáról. Szinte hihetetlenül hangzik, hogy például nem ismerik a végleges kiállítását, hanem csak 5—10 perces időközök-re állítják a különböző faultokat elkövető játékosokat. Így többször megtörténik, hogy egy és ugyanazon játékost egy mérkőzésen 5—6-szor kiállítják. Példának okáért, ha egy játékos úgy fejel, hogy a levegőben meglöki ellenfelet, úgy azt 5 percre tiltják ki a játékból. Alácsuszásért már 10 perc jár.

Ugyancsak érdekes, hogy a játékosok a pályára elemőzsiával és vizes üvegekkel jönnek le és játék közben kényelmesen esznek és isznak. Futballozni pedig nagyon keveset tudnak. Legfejebb a diákok játéka kielégítő, egy hozzáértő tréner keze alatt hamar fejlődhetnek. Közönség nagyon kevés van a pályákon.

MINDENKI BOLDOG

— Ügyvéd: Hét embert tettem ma boldoggá!

A barátja: Hogyan?

Ügyvéd: Három válóperem sikerült!

A barátja: De hiszen ez csak hat!

Ügyvéd: No és azt hiszed, én ingyen dolgoztam?

Auto-világmárka eladására helybeli és vidéki üzlet- szerzőt keresünk

lix- és percent fizetéssel. — Egy üzlet lebonyolítását is honoráljuk

Címet kérünk „6 Cylinder” jellegre a kiadóba

3431

A biharmegyei Magyar Párt ma az önálló liszta mellett foglalt állást

A Magyar Párt végrehajtó bizottsága Kocsán János elnöke alatt nagyfontosságú ülést tartott. A párt a választáson tanúsítandó magatartást és a jelölést beszélte meg. Beható vita folyt arról, hogy a nagyváradi Magyar Párt milyen kivánságot juttat el a központba. A biharmegyei tagozat részéről ugyanis Kocsán János, dr. Kotzó Jenő, dr. Thury Kálmán, Buday Tibor, dr. Peredy György tagjai a központi intéző bizottságnak, amely végső fokon fog határozni a felett, hogy a Magyar Párt, illetve a magyar-német kisebbségi blokk önállóan menjen-e a választási küzdelembe, vagy pedig valamelyik román párttal koalícióra lépjen. A biharmegyei párt tehát le akarja szögezni a maga álláspontját és felkéri az intéző bizottság tagjait, hogy ily értelemben foglaljanak állást a központban.

A biharmegyei végrehajtó bizottság kimondta, hogy a maga részéről azt óhajtja, hogy a párt központja or-

szágosan az önálló kisebbségi liszta mellett döntsön.

Ha a kolozsvári intézőbizottság ülésén mégis olyan — eddig ismeretlen — momentumok merülnek fel, amelyek indokoltá tennék, hogy a párt valamely román párttal — akár a liberális, akár a nemzeti párttal működjen együtt — ebben az esetben a biharmegyei párt nyomatékosan hangsúlyozza, hogy csakis választási kartell szabad kötni, de paktumot nem, tehát csakis oly egyezményt, amelyben a párt nem kér semmit,

de saját magát sem kötelezi semmire és a választás megejtése után a párt megválasztott szenátorai és képviselői teljes függetlenségüket és szabadságukat visszanyerik és parlamenti harcukban azzal a párttal szemben, amelylyel választási kartell kötött, semmiféle további kötelezettséggel nem tartozik.

A végrehajtó bizottság az önálló képviselői listára első helyen Kocsán János volt szenátort és dr. Kotzó Jenő volt képviselőt ajánlotta azzal,

hogy a központra bizza, hogy a két férfi közül kit jelöl első helyen.

Egyben kéri, hatalmazza fel a nagyváradi végrehajtóbizottságot, hogy az önálló liszta további nyolc helyére a jelölést később, saját hatáskörében ejtse meg.

A párt ma délután 3 órára összehívta a nagy intéző bizottságot, hogy a jelölés felett határozzon. Előreláthatólag azonban ezt az intéző bizottsági ülést nem lehet megtartani, mert a gyűlés engedélyezése még a déli órákig a prefekturáról nem érkezett meg. Az engedélykérelmet csak hetíön délelőtt lehetett beadni és e percben még illetékes fórumon nem intézték el.

Orosz-lengyel jegyzékváltás a szovjetkövet meggyilkolása miatt

Varsóból táviratozzák: A szovjet kormány új jegyzékével kapcsolatban a lengyel sajtó egyértelműen megállapítja, hogy minden lehető megtehető a Wajkó meggyilkolásával keletkezett helyzet enyhítésére. Sajnos, úgy látszik a szovjet Lengyelország szándékát nem honorálja. A lengyel kormány nem bocsájtkozhatik jegyzékváltásba a szovjettel az angolok magatartása felől. Az

orosz emigránsoknak Lengyelországból való kiutasítására nézve lengyel részről rámutatnak arra, hogy előbb a szovjet utasítsa ki a harmadik internacionale azon hatóságait, amelyeknek törekvése Lengyelország és a többi államok ellen irányul.

Berlinből táviratozzák: Moszkvai jelentések szerint az orosz választójegyzék, amelyet tegnap nyújtottak át Patek lengyel követnek, meglepéssel veszi tudomásul

a lengyel kormány sajnálkozását Wajkó meggyilkolása fölött.

Kijelenti azonban, hogy a gyilkosságban annak a rendszeres harcnak megnyilvánulását látja, amelyet a szovjet ellen a világreakció folytat. A szovjet legközelebb adatokat fog előterjeszteni Lengyelország elé és rámutat, hogy

a lengyel hatóságok megüri a szovjet ellen harcoló szervezeteket.

Követeli a szovjet a lengyel kormány intézkedését a bűncselekmény valamennyi szálának felfedezésére és a bűnösök szigorú

megbüntetésére. Követeli az orosz kormány, hogy tegye lehetővé Lengyelország hogy a szovjet kormány képviselője részt vegyen a bűnügyi vizsgálatban. Követeli végül a szovjet, hogy

a lengyel kormány kényszerítse a szovjetellenes egyesületeket és szervezeteket, hogy működésüket a lengyel területen azonnal szüntessék be és a lengyel kormány utasítsa ki azokat.

Genéből táviratozzák: Zalesci lengyel külügyminiszter a sajtó előtt kijelentette, hogy

a szovjet követelésinek teljesítése semmiféle nehézségekbe nem ütközik.

A bűncselekmény kinyomozása máris megtörtént, a lengyel törvény megengedi azt, hogy annak, akit a bűnügyben károsodás ért, a vizsgálat részvételében helyet biztosítsanak és így az a követelés is teljesíthető. A lengyel kormány el fog járni abban az irányban is, hogy a szovjetellenes propagandát beszüntesse.

Iparosok tiltakozó gyűlése az adókivetések és sérelmes új törvények ellen

Szokatlan nagy érdeklődés nyilvánult meg az iparosok demonstráló nagygyűlésén, melyet Pünkösöd másodnapján az Iparos Kör helyiségében tartottak meg. A nagytermet zsúfolásig megtöltötte az elkésredéssel teli kisiparosság, hogy tiltakozzék az utóbbi adóztatás és az utóbb hozott törvények ellen, melyek nyomorúságos és nehéz helyzetüket még nehezebbé teszik.

A tiltakozásban a Kereskedelmi Csarnok és a Kiskereskedők Társulata is részt vett, amely csak megerősítette azt a mozgalmat, amely remélhetőleg országossá is fogja tenni, hogy ezáltal, különösen most, a választások idején jobb belátásra bírja az illetékes tényezőket és lehetővé fogja tenni, hogy csak olyanok kapjanak mandátumot, akik a sérelmes törvények revízióját és jövőben az iparosokat érintő törvényhozatalban előzőleg az iparosok szervezeteinek meghallgatását is követelni fogják.

A felszólalók a nagygyűlésen mindannyian a legnagyobb elkésredés hangján nyilatkoztak, mert az igazságtalan és túlzott adókvetés, az adóknak hűhéri szigorúsággal való behajtása, a forgalmi adónak súlyos és felemelt terhei, a kötelező könyvvezetés bürtönnel fenyegető veszélyei, a hatóságok részéről a kontárkodás gyámolítása, a vámoknak a nyersanyagra és az országban nem termelt ipari cikkekre vo-

natkozó vám felemelése nem, hogy az iparosok, mint az állam polgárságának megélhetését biztosítanak, hanem még a betevő falattól, a kereseti lehetőségétől, a családnevelés eszközeiől is megfosztják.

A benyújtott határozati javaslatokat, amelyeket Dévald László ipartestületi titkár terjesztett elő, teljes egészében elfogadta a nagygyűlés, megbízván a vezetőséget, hogy azt az illetékes helyekre, így a minisztertanácshoz, a városi tanácshoz, a pénzügyigazgatósághoz és az államrendőrséghez juttassa el.

A javaslatok támogatására a nagygyűlés a Kereskedelmi és Iparkamara elnökségét is, valamint az Ipartestületek Aradon székelő szövetségét is felkérte. A Kereskedelmi és Iparkamara és annak elnöke nevében dr. Papp János főtitkár jelent meg, aki Negulescu Atanáz kamarai elnök megbízásából kijelentette, hogy szívesen és készséggel áll, úgy egyéni, mint a Kamara tekintélyével az iparosok mellé és készséggel fog a követelések kivívása érdekében sikra szállni. Végül kimondta a nagygyűlés, hogy felhívja a város összes iparosait, hogy legyenek állandóan készenlétben, hogy ha és amikor a vezetőség kiadja a jelszót, mindnyájan menjenek sérelmeik ügyében a pénzügyigazgatósághoz és a prefektushoz députációba.

Agyonlőttek egy grancicsárt a román-magyar határon

Ma reggel a hadosztályparancsnokság távirati jelentés kapott, hogy az elmúlt éjjel a román-magyar határ 48. számú pikettjénél, Cséfa és Atyás között egy magyar csendőrpárólőtt a román határőrségre és

egy román grancicsárt a helyszínen meghalt.

A váradi grancicsárszázalóal egy őrnagyja és a szalontai grancicsárszázad parancsnoka azonnal kiszállottak a helyszínre, ahol megállapították, hogy a rejtélyes éjszakai eset halott áldozata

Jacser József 24 éves világi születésű grancicsár.

Jacser grancicsár a hivatalos jelentések szerint Mosat káplárral és Dumineca Dumitru grancicsártársával őrszolgálatot teljesített a román-magyar határon és

este 9 óra tájban a kis jár-

órt váratlan puskatűz fogadta a magyar oldalról.

A szürkületben az őrszolgálat tagjai világosan felismerték a magyar határőrszolgálatot, akik több lövést adtak le rájuk.

Az egyik golyó Jacsert találta és azonnal megölte.

A vizsgálat folyik.

Az új bélyegtörvény
által előirt

JURNAL

Lei 225.—

LELTÁR

Lei 180.—

Kaphatók

SONNENFELD
papirkereskedésében

Új könyvek a Hegedüs Hirlapiroda kölcsonkönyvtárában

Auerheimer: Amerikai nő	3589
Ariato: Örjögő Loréntből	3591
Ágai: Viola Vera	3592
Balla: Arezzoi verga	3594
Bracco: Hütelen	3588
— Vége a szerelemnek	3588
— Don Pietro Caruso	3590
Berszik: Négy kosár	3588
— Ügyetlen udvarló	3587
Berkeley: Kis márkíné	3586
Barnum: Milliói	3589
Bernstein: Édes otthon	3593
Bresztovszky: Művész nyomor és művész góg	3594
Brieux: Bölcső	3593
Callavett: Zöld Irak	3591
Cavalotti: Énekek éneke	3597
Carlile: Gyémánt nyaklánc	3589
Droz: Az ur, az asszony és a baba	3585
Dóczy: Csók	3591
Drasche: Kutyabőr	3598
Daudet: Művészházasságok	3600
— Utolsó leckeóra	3600
De Amicis: Török nő	3601
Franze: Az ing	3596
Farina: Erősebb a szerelemnél	3597
Fridtjof: Éjen és jegen át	3601
Gjellerup: Arkádiai legenda	3595
Gorkij: Cosudez Makar	3599
— Tévedés	3599
Hervien: Ismerd meg magadat	3591
Hauptman: Takácsok	3593
Herzog: Oriás	3598
Hoffmann: Coppelia Antonia	3594
Hebberton: Helen fiacskái	3595
Heyking: Találkozások	3595
Josika: Emródi kísértet	3603

Freund Benjámín ékszerész-üzletét

kényszerűségből ideiglenesen Sa-
guna (Kapucinus)-utca 16. alá
helyezte át. Orát, ékszer, lát-
szert leszállított árban árúsít. —
Aranyat, ezüstöt, briliántot
magas árban vesz. 2818

Festékek, padlólackok, zománc-
festékek, parkettkefék, falporolók
stb. legolcsóbban
STERN S. ENDRE-cégnél
Nic. Iorga (Zöldfa)-u. 10. 3540-1

Gyerekek!

A legszebb szünidei
ajándék beiratkozni a
Hegedüs Hirlapiroda
ifjusági kölcsön-
könyvtárába ...

PLANTOL

a legjobb növény-ételszir
tisza, egészséges és

SZAPORA.

Kapható 1/4 és 1/2 kilogramos koc-
kákban. Előllítettott FUCHS BEN-
JAMIN oradeai főrabbi ur fel-
ügyelete alatt a Fabrica Phoenix
S. A. R. Bucuresti cégnél.

Oradeai képviselőt:

Fischer Emil

Parcul Stefan Cel Mare 11.
(volt Tisza Kálmán)-tér
Telefon: 962.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig)
40 lei. Állástkeresőknek 50% engedmény. »Cim a kiadóban« jelzésére
külön 10 lej fizetendő. Cimek után érdeklődők jegyezzék fel a hir-
detés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

„MAGUKNAK” levele van,
„Csak azért is”-től. 58

ORCHIDEA. Holnap fönt le-
szek, mert orvoshoz kell mennem.
Akkor meg fog nyugodni, hogy
nincs oka szemrehányásokra. —
Igen? 54

NEFELEJTS. Magánleveleket
megláptam, említett hivatalosat
nem, ha megérkezik, levelben fe-
lelek. Ott történetek nem értem,
kérnék levelben fölvilágosítást.
Minden ellenére állok, várok.
Munkámról álláspontomat kifej-
tettem, tovább dolgozom. Erőt
kérek, esetleg. Pax. 55

URIASSZONY keresi abszolút
intelligens uriember ismeretséget.
Hangsúlyozom, nem kalandot, ha-
nem kedves, tartós barátságot
óhajtok. Levelet „Nem kaland”
jeligére a Hegedüs Hirlapirodába.
60

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butoro-
zot szoba, központban azonnala
világítás, kiszolgálással együtt, ha-
vi 1500 leiert kiadó. Bővebbet
„Metropol” szálloda portásánál.

FIATAL házaspár keres július
vagy augusztus 1-től beköltözhető
két szobás modern lakást. Cim a
Nagyvárad kiadóhivatalában.

ELEGANSAN butorozott 2 szo-
bás különbejáratu lakás zongora-
használattal 2 fiatalembernek,
vagy gyermektelen házaspárnak
június 10. vagy július 1-re kiadó.
„Központhoz közel” jeligére a
Hegedüs Hirlapirodába. 56

EGY különbejáratu utcai buto-
rozott szoba kiadó. Fürdő-u. 6.

ALKALMAZÁS

HAZVEZETŐNÖNEK ajánlko-
zik fiatal urinő, magános urhoz v.
urnőhöz. Cim a kiadóba. 32

PIPERE vasalónő uriházakhoz
ajánlkozik. Mészáros-u. 2. házmes-
ternél. 63

KÖNYVELŐ levelező, magyar-
német, pár órára foglalkozást vál-
lalna. Megkereséseket „Expert
Contabil” jeligére a Hegedüs Hir-
lapirodába intézendők. 61

BORBÉLY segéd felvételt. Szi-
lágyi, Elisabeta (Erzsébet) utca 3.
65

INTELLIGENTES Deutsches
fräulein wird zu einen Knaben ge-
sucht. Portier Hotel Metropol. 64

GAZDASSZONYI állást kere-
sek helyben v. vidéken. Carami-
darilor (Téglavető)-u. 20. Szabó
Mária. 59

DEUTSCHE Dame wird zu so-
fortigen Eintritt bei Hartmann
Alex. Cuza Voda 18. gesucht. 53

A Nagyvárad Estilap 10.000 leies rejtvénypályázata

PÁLYAZATI FELTÉTELEK:

1. A feladott 45 kérdésből legalább 10 fejtendő meg.
2. A megfejtések összegyűjtve június 25-én este 8 óráig
küldendők be zárt borítékban a Hegedüs Hirlapirodába.

JUTALOMDIJAK:

- A megfejtők között június 28-án sorsolás után 10.000
lei készpénz jutalmat osztunk ki és pedig:
- legalább 30 kérdés helyes megfejtői között egy első di-
jat Lei 3000;
 - legalább 20 kérdés helyes megfejtői között egy máso-
dik díjat Lei 2000;
 - legalább 10 kérdés helyes megfejtői között három har-
madik díjat a 1000, Lei 3000;
 - és négy negyedik díjat a 500, Lei 2000.

3. szám

A Nagyvárad Estilap rejtvénypályázata

1.

2.

3.

Név és lakhely:

ADÁS-VÉTEL

VILAGOS nagy suterin, villany
és vízvezetékkel utcai és udvari
bejáratú kiadó. Vas, Cuza Voda
(Szacsavay) utca 17. 26

BUTOROK rendkívüli árleszállí-
tással kaphatók Steinernél, Avram
Jancu (Kossuth) utca, Sas-palota
pinchhelyiségben. 3479

IRODAFAL jókarban levő, ol-
csón eladó. Str. Alexandrii (Te-
lek)-u. 34. Somogyi.

ELADÓ magyarországi (békés-
osabai) leánygimnázium 6 osztályú
összes tankönyvek. Delavrancea
(Ritook)-u. 33-a. 62

KÜLÖNFÉLÉK

AZ ATLANTIC nyári mozi büf-
feje bárbeadó Értekezhetni az
Apolló mozi büffében. 25

NYARALNI akaró tisztviselők
(nők) figyelmébe! Remek fekvésű
vidéki portmentes szőlőben urica-
ládnál nyaralhat 4-5 személy
teljes ellátással, olcsón. Értekezni
az Apolló-mozi büffében. 57

Tribunalul Bihor — Corpul portareilor

No 220—1927. C. P.

Publicație de licitație

Subsemnatul Șef Portărel, prin
aceasta aduc la cunostință pu-
blică, că în urma deciziunii ju-
decătorei urbane din Oradea
de sub Nr. 8265—925 efleptu-
indu-se execuția de escontere
în favorul următorului
firma Agronom S. A. domici-
liat în Oradea și reprezentat
prin avocatul dr. Fehér Martin
în sarcina următorului din Oradea
pentru suma de 2067 Lei capi-
tal și accesorii și ordonându-se
prin decizia judecătorei urbane
din Oradea sub Nr. G. 2162—
925 licitația asupra mobilele de
casa și altor mișcătoare secves-
trate și estimate în valoare de
7200 lei se fixează termen de
licitație pe ziua de 14 Iunie
1927 în ore 6 p. m. Oradea,
Strada Vlahuța No. 6 când miș-
cătoarele secvestrate se vor vin-
de pe lângă plățirea preturilor
de cumpărare în numerar și în
caz de necesitate și sub prețul
de estimare, și până la concu-
rența creanțe secvestranților
anteriori ori supra secvestran-
ților întrucât aceștia și au căș-
tigat asupra acestora drept de
ipotecă.

Re provoacă toți aceia, cari
își reverendică escontentare din
prețul de vânzare al lucrurilor
ce se vor licita, întrucât sec-
vestrarea în favorul lor s'ar fi
facut anterior și aceasta nu ar
rezulta din procesul verbal de
secvestrare să nu omite a-și
prezenta anunțările în scris la
subsemnatul Șef portărel, până
la începerea licitației.

Termenul legal se va socoti
din ziua ce urmează după afi-
șarea publicației la judecătore.
Oradea, la 24. Maiu 1927.

A. Székely
șef portărel.

Sonnenfeld Adolf rt. Oradea